

Přiznám se, že jsem byl na zahajovací představení letošního 38. Jiráskova Hronova zvědav více, než bývá normálně zvykem. Hlavně proto, že jeho aktérem byl soubor ZK ROH Hrušovských chemických závodů, soubor, který byl loňským vítězem. Nechci zde ohlížet starou polivčičku, ale nemohu si odpustit poznámku, že se mi vloni zdálo jeho vítězství mírně problematické, protože na inscenaci Smočkových aktovek byla přeci jen příliš patrná závislost na profesionálním vzoru. Zajímalo mne proto, zda se letos souboru podaří od podobné závislosti se oprostit.

RECENZE

Za druhé jsem byl zvědav proto, že Boltovu hru „Člověk pro všechny časy“ považují za velice náročnou, kladoucí na ochotnický soubor takřka nepřekonatelné nároky. Proto jsem se výsledku dost obával.

„Člověk pro všechny časy“ je totiž historické drama. Tedy nikoli jen pouhá kronika ze života Anglie za vlády krále Jindřicha VIII. Bolt napsal tragédii o člověku, jenž umírá, protože nemůže zradit to nejdražší a jediné, co člověk má, aby zůstal sám sebou, aby zůstal člověkem; totiž čest a svědomí. Boltova hra je o to zajímavější, ale tím pádem pro inscenátory také těžší, že Tomáš More se jejím tragickým hrdinou stát nechce. On jenom prostě nemůže jednat jinak. Bolt jistě nepsal svoji hru jen kvůli Tomáši Morovi. Významnou roli v celé hře hraje postava, již se autor snažil tento starý příběh co nejvíce přiblížit současnému divákovi. Postava, která je vlastně jedním z nás. Obyčejný člověk. On to je, jemuž patří nejen šestnácté století, ale všechna staletí. On to je, kterému budou patřit také všechna budoucí staletí, neboť ještě mnoho Tomášů Morů bude muset skončit v rukou kata, než bude zá-

(pokračování na str. 2.)

JAK

JSME PŘIVÍTALI

LEOŠE WALLETZKÉHO

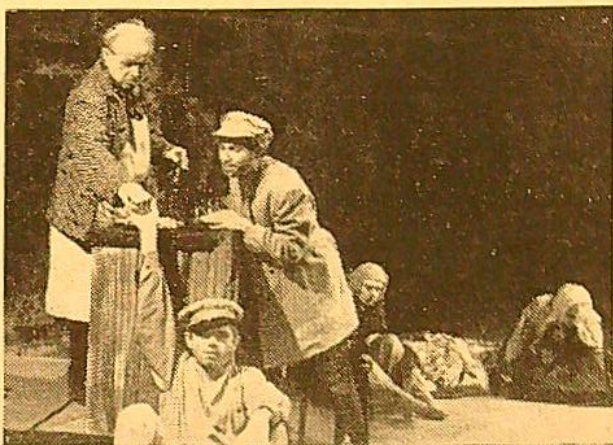
Brněnští Skřivani už projeli všechno možné, Krnov a Düsseldorf, Borlänge a Salzburg, Kodaň i Ostrov nad Ohří a samozřejmě Hronov. Dokonce i dnešní aktovky měly svůj zahraniční křest, a to na scéně Královského divadla v Gentu. Skřivani jsou světem protřelí, odolali zatím všem imperialistickým svodům a lákadlům v podobě žvejkaček, dámských halenek, coca-coly, které se zatím staly zbožím docela běžným i v tuzemsku. Režisér souboru Leonard Walletzký se dostavil včera před Jiráskovo divadlo, na historická a památná místa.

OTÁZKA PRO LEOŠE WALLETZKÉHO
Jakou památnou větu byste pronesl u příležitosti 38. Jiráskova Hronova?

Walletzký místo odpovědi vytáhl rozvázně cigarety zn. Filtra, čímž dokumentoval své národní citění, a rozdával, rozdával, rozdával, rozdával, rozdával (stálo nás tam totiž šest) a řekl: „Zakuřme si!“

Pak nás ujistil, že obě aktovky, které dnes hrají, jsou velice krátké.

11. SRPNA 68

Nepřehlédli jsme, že

■ letošní výtvarná výzdoba JH je nesená duchem střelnicového neoexpresionismu v mírném souznění se socialistickým ornamentálním. V podtextu výzdoby i plakátu se zřejmě zračí autorovo odcizení a jeho příklon k životnímu názoru hippies.

■ Luncheon Meat, sardinky, rum tuzemský jsou ve výloze Polotovarů neobyčejně lahodným dekorem k Mistrovi portrétu. Konečně tedy nastává ona dlouho očekávaná rehabilitace Jiráskovského mýtu, která by posléze měla přerůst k všeobecně žádané pietě k jeho dílu.

■ v sadech vystřikuje k potěše kolemjdoucích a zejména nočních žiznivců voda do nového bazénu a rodný domek jest obklopen důmyslnou sestavou kamenných zídek, arkád, loubí a odpočívadel, kterážto zařízení přivítají najmě unavení poutníci.

■ „stovka“ získala podobu moderního restaurantu, ale ztratila poněkud na své zakouřené přívětivosti. Naproti tomu personál ze své přívětivosti neubral a kafe tam dělají pořád dobře.

■ u divadla vlají prapory ještě ve větším počtu než v Černé nad Tisou, což svědčí o tom, že veškerá jednání třicátého osmého Jiráskova Hronova proběhnou v otevřeném soudružském duchu.

■ nejružnějších služeb, včetně prodeje našeho listu, se ujala tentokrát dívka v khaki košilích. To je přinejmenším známka obrození tohoto festivalu. Naproti tomu jest na pováženou, zda tato změna se neprojeví ve sníženém „ideovém“ vyznění poskytovaných služeb.

16.00 hod. park — ZAHRADNÍ SLAVNOST

19.30 hod. Uvítání souboru před divadlem

17.00 a 20.00 hod. Jiráskovo divadlo

Divadelní studio J. Skřivana ZK ZKL Brno

A. P. Čechov:

BANKOVNÍ JUBILEUM a
NA HLAVNÍ SILNICI

21.00 hod. ZK MAJ — Slavie — taneční večer

kladním měřítkem jejich ušlechtilosti pravda a čest.

Jak je vidno, Boltovo drama svými myšlenkami na historickém pozadí velice silně promlouvá k dnešnímu divákovi. Očekával jsem tedy, že představení bude zcela jasným a nekompromisním svárem idejí, při němž bude divák zcela beze zbytku vtážen do hry, aby si v závěru snad položil otázku: nebyla smrt Tomáše Mora zbytečná? A co kdybych se já náhodou ocitl v podobné situaci?

Upřímně řečeno, nejvíce jsem litoval Miroslava Etlzera, který hrál Sira Thomase Mora. Bylo by totiž nespřavedlivě neříci, že jeho výkon byl pro mne světlým bodem věrejšího představení. Své partnery převyšoval nejen čistotou dikce a umírněným gestem, ale hlavně tím, že se snažil, aby jeho hrdivina před divákem skutečně prošel složitým a hlavně logickým vývojem. Jenomže byl v nezáviděníhodné situaci. Sportovní novinář často rád používá termínu, že mužstvo hraje tak, jak mu partner dovolí. Dovolil bych si tento přírůbek s malou obměnou použít a říci, že Etlzerovi toho jeho partneri moc nedovolili. Přesněji řečeno mu nepomohli, takže jeho upřímná a sympatická snaha vyzněla často naprázdno. Těžko říci, do jaké míry je to vina režiséra Aloise Müllera a do jaké míry herců samotných. Pravdou ovšem zůstává, že expresivní výkony ostatních herců Boltovy hry vyznívaly ve strohé a umírněné scéně křečovitě. Přitom nelze upírat, že se režisér snažil vytvořit představení čisté, vkusné a působivě zaranžované, s citlivým využitím světla, hudby a rekvizit. Snad až závěr byl příliš polonastický a měl patrně působit na divákovy emoce, což se podle mého soudu, minulo účinkem.

Herceům hlavně chyběl cit pro míru, velice často se dostávali do křečovitého afektu, přičemž smysl jejich jednání divákovi často uniká, protože nebyl opřen o logiku vývoje postav a také nebylo rozumět, co to na nás z jeviště vlastně vyfukují. Tento nedostatek byl patrný u všech představitelů ženských rolí a hlavně u představitelů Richarda Řícha a Krále Jindřicha VIII.

Za zmínku snad ještě stojí výkon Emila Volfa v roli obyčejného člověka. Bohužel, tento Morův největší ideový protínáček rozmělnil svojí postavou do řady epizod, kterým chyběl zcela konkrétní společný jmenovatel, takže se Morovým protínáčkem stát nemohl.

Byla to promarněná příležitost, aby se divák stal svědkem velkého dramatu, jež by se ho dotýkalo v nehlubší podstatě. Hrušově si patrně nalozili na svá bedra větší břímě, než jsou schopni unést. Jejich odva ha je mi sympatická. Co je to však platné, když se výsledek nerovná vynaložené námaze.

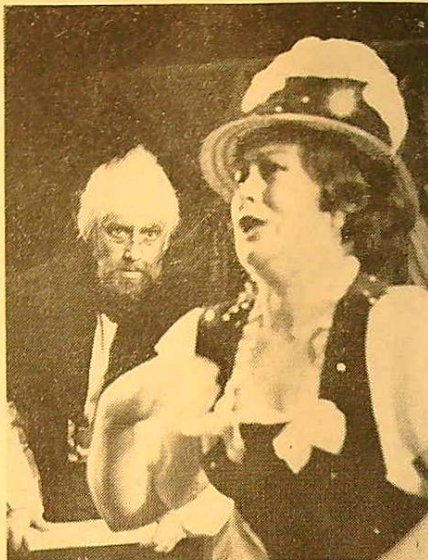
MILOSLAV KUČERA

PO DVACÁTÉ V HRONOVĚ

Je tomu dnes právě 20 let, kdy jsme se potkali na hronovském rynku. Měl tehdy kučeravý vlas a mladistvou jiskru v oku. Optal se mě, kde rostou houby. Poradil jsem mu a od té doby jsem ho potkával často. Nikoliv na těch houbách, ale všude, kde se scházeli ochotníci, kde se o něco jednalo, kde bylo ochotníkem možné naslouchat, radit a pomáhat, a tlačit ten velký ochotnický balvan problémů alespoň o kousek dopředu. Proto jsme ho vítali každý rok v Hronově, rozpoznal jeho význam pro umělecký a tvůrčí rozvoj ochotnického usilování a snažení. Pomáhal při vytváření koncepce, pracoval jako člen výběrové poroty, lektor diskusních klubů, předseda hronovské ústřední poroty, vedoucí hronovských diskusí, propagoval Hronov v Amatérské scéně i jiných časopisech.

A především byl nesmlovavým strážcem dramaturgických i uměleckých hodnot Jiráskových Hronovů. A v tom je naše poděkování Jiřimu Benešovi i orání zároveň. Aby i v dalších 20 letech nic neslevoval ze svých zásad i prýsných soudů na úroveň Hronovů, aby nic nezměnil na své věrnosti i stálosti, aby i v příštích letech se s pýchou a radostí oťácel na pozdravy známých „Nazdar Hronovčiči!“. Protože ví, že je už dávno za roduvorného Hronovana považován a na něho z upřímného srdce námi všemi pasován!

Josef Vavříčka

Ráz byl v Gottwaldově jeden celoštátní aktiv o spolupráci profesionálů s amatéry. Od tedy uplynulo mnoho času a získalo se nemálo dobrých i zlých zkušeností. Názory jednotlivců, ako aj mnohé výsledky pomoci najmä v posledných rokoch upozorňujú, žeby takto aktiv o metodách pomoci mohol mnoho vyriešiť. Čo na to povieť.

MYŠLENKY

Ani sme si možno nevšimli, že nám vznikajú súbory, ktoré by sme pri delení mohli zaradiť do 4 skupín: bez pomoci profesionálov, so stálym profesionálnym inštruktorom alebo zmluvným. Štúdiá pri profesionálnych scénach a stále divadelné amatérské scény. Tri posledné sú výrazom vyššieho stupňa rozvoja, a to nielen výsledkami, ale i podmienkami. Naš súťažný poriadok však dosiaľ tieto zmeny nezaznamenal a tak súbory s rozličnými a podstatne odlišnými podmienkami súťažia vedľa seba, čo znamená, že sú aj hodnotené rovnakými kritériami. Nehovoriac o tom, ako tento nerovný boj negatívne ovplyvňuje iniciatívu v súboroch ktorých je najviac. Z tohto, ale i z obsahu diskusných príspevkov posledných ústredných súťaží sa ukazuje, že by bolo prospešnejšie tento jav prakticky vziať na vedomie. Domnievám sa, že či si tento fakt dnes chceme, alebo nechceme uvedomiť, vznikanim súborov na vyššom

stupni rozvoja, vzniká aj kvalitatívne odlišná kategória. Tieto súbory by mali mať buď svoju súťaž, alebo tie prvé by mali mať nižšie hodnotiace kritéria.

Čo súbory potrebujú? Niektorí zriaďovatelia pomáhajú divadelným súborom i finančne. O tie preto neide. Žiaľ nie je ich mnoho a preto ide o tie, ktoré musia svoje prípadné aktivity odvíjať svojmu páni. Tu je kameň úrazu, čili odstránenie zábr z prameňa. Myslím si a pri tom vychádzam z pozorovania v praxi, že súbory potrebujú inštitucionálnu slobodu, samostatnosť — federáciu. Potrebujú vlastné hospodárenie, ktoré ich z aktivizuje a vytvorí podmienky pre väčšiu iniciatívu.

VLADISLAV BRZA, Senica n. M.

MOJE PŘEDSTAVA JIRÁSKOVÝCH HRONOVŮ

Pod tímto názvem proběhla ve čtyřech číslech letošní Amatérské scény diskuse o smyslu naší tradiční přehlídky a její vnitřní organizace. Připomínám některé z pronesených názorů i v dnešní souvislosti:

(VLADIMÍR ŠTEFKO)

„Od doby co znám Jiráskovy Hronovy, považuji je za zvláštní a neopakovatelnou „školu“ ochotníků a pracovníků poradenských zařízení. Mám za to, že se to týká oficiálního programu i neformálních setkání a diskusí. Myslím — a poslední léta to potvrdila, že pro splnění uvedeného východiska je v zásadě možný obojí způsob výběru, tzn. jak soutěž, tak volný výběr pozoruhodných a podnětných inscenací. V praktické realizaci jsou však důležité rozdíly. Soutěžní mechanismus je rigorózní a dikující činitel. Volný výběr může uvažovat různé aspekty a souvislosti, a co je hlavní, dost důsledně naplňovat uvažovanou dramaturgickou koncepci Hronova za předpokladu, že je z čeho vybírat.“ (MILOSLAV KUBÁLEK)

„Starý program ochotníků bylo hrát divadlo, čímž se naplňovala společenská funkce ochotnického divadla. Programem dnešních ochotníků, prošlých různými vývoji, památkovou péčí, likvidací, body mrazu, rozčarováním, vzrůstáním a čím vším možným ještě, není nic nového než, že touží po tom hrát zase jen divadlo, aby se naplňovala společenská funkce ochotnického divadla.“ (MILOSLAV HONSA)

„Jde o to, jak jsou účastníci Hronova připraveni na svůj Jiráskův Hronov. Za pětileté účasti na tomto festivalu jsem ještě nepotkal (a to jsem poslední tři roky vedl pracovní kroužky) jediného ochotníka, který by četl hru, která se měla večer hrát nebo která se hrála minulého dne. Měl jsem možná smůlu a takoví ochotníci skutečně existují. Těm se omlouvám a na druhé straně jsem

ochotnické organizace, ta založila jeho tradici. Společenské a ekonomické podmínky od prvních přehlídek se dnes velice odlišují. Vznikají obavy jak budoucnost ochotnického Hronova bude vypadat dál po stránce materiálního zabezpečení, kdo bude vlastně jeho pořadatelem. Nelze ještě dát definitivní odpovědi, je možno znát však stanoviska některých představitelů kultury v kraji. Zeptali jsme se proto MILOSLAVA KUBÁLEKA, ředitele Krajského osvětového střediska v Hradci Králové a předsedy Přípravného výboru JH na několik otázek:

1. V diskusí o budoucí koncepci Jiráskových Hronovů v Amatérské scéně jste také vystoupil. V čem byste dnes svůj příspěvek doplnil nebo korigoval?

Jiráskův Hronov je ochotnický a patří ochotníkům. V minulých letech byla však snaha organizovat ho z institucí, „pro ochotníky“ podle více či méně promyšlených kritérií. Připravovat něco pro druhého s přístupem, že to takto samozřejmě přijme. Nechci přeceňovat funkce a působnost samostatné organizace ochotníků, alespoň pro první léta. Avšak myslím si — a v tom smyslu doplňuji svůj příspěvek do zmíněné ankety, — že vůči této organizace především na koncepci otázky příštích Hronovů musí být co nejdříve. Mám na mysli vůči rozumu i citu.

2. Jak se díváte na budoucí smysl Jiráskových Hronovů v rámci kra-

VÍTÁME V NAŠEM STŘEDU významné hosty ze zahraničí. V první řadě je to náš mluvaletý známý pan E. H. Bergvin ze Švedska. Z Jugoslávie, země našich sympatií, přijel Milan Janković, sekretář Amatérského svazu Srbska, sovětskou delegaci na 58. Jiráskův Hronov tvoří soudruzi Ludmila Zaslovská a Petr Charvanov, oba z Ministerstva kultury. Novými hosty jsou Italové: Giacomo de Santis, prezident kulturního střediska z Lecca a divadelní kritik Alberto Consoni. Přátelstvennost vzájemných styků s NSR v oblasti ochotnického divadla dokládá účast pana Petra Schreibera, Berna Lindnera, Klause Teichmana a Helmutha Gündrma, který je uměleckým šéfem Svazu amatérského divadla. Delegaci z NDR tvoří Hans Obenauf a Hans Fiedler, kteří pracují ve městě Gera. Vítejte všechny zahraniční návštěvníky a věříme, že u nás najdou prostředí, které k nim bude příjemné a vlnivé.

Uvěřejňujeme následující dopis více jako dokument doby než jako příspěvek, za který bychom se mohli, hlavně po stránce formy, postavit. Dopis vyjadřuje pocity určité skupiny našich ochotníků v té nejkrásnější podobě. Pro objektivní zachycení všech hlasů má místo na této stránce.

Zájmová organizace ochotníků: ANO! — ale BEZ profesionálního ochotníků, kteří se hemží kolem pražského ÚDLUT!

Jinak zůstaneme ve stejných nesnázích a svrabu jako jsme! Přece nebudeme dělat kozla zahradníkem? Ti pražští profesionální ochotníci by měli zmizet v tajuplnu, odkud se před léty mocensky a direktivně a naprosto nedemokraticky, nežádání a nezáhodou, vtělili do řad ochotníků a začali jim z Prahy bohorovně pánovat, vládnout a rušovat naše ochotnictví až k těm koncům, v nichž je dnes!

Dvacet let nedělali nic jiného, než že překáželi skutečnému rozvoji ochotnického divadelnictví — dvacet let neomaléně potírali sebešestí zmíněnou o jakémkoliv ochotnickém organizování! A tito človíčkove si troufají dnes nabízet zájmovou ochotnickou organizaci? No, ne! To už je troufalost přece jen až nehorázná!

Před krátkou dobou (1965) sami schlipše veřejně prohlasovali na ochotnické schůzi v JH: „Víme, že to děláme špatně — tady jsme, bijte nás!“ A ehm! drží se svých míst a pozic do dneška zuby nehty jako klišéta, z čehož je více než patrné, že jim o tyto jejich pozice a místa jde daleko víc než o nějaké ochotnictví! A patrně už také počítají s dalším „usazením v chytaném ochotnické organizaci?!“ — Nám však postačí připomenout si jen jak zprofanovali celý Jiráskův Hronov! Jak nám jejich protekční jánabráhstické tzv. „výběrové přehlídky“ zdegradovaly všechno naše dřívější soutěžení!?

Nejlepší, co by tak ještě měli udělat by bylo: zmizet zase tak jak přišli!!! (Pavel Holec)

DOKUMENTY

Bylo nutno dlouhou řadu let pracovat k tomu, aby členství v organizaci mělo především vnitřní význam pro sdružované spolky, aby výhody tohoto členství přesvědčily o jeho nutnosti a aby konečně ideový cíl, početní síla a rozvětvení organizační dobyly si také uznání a významu navenek.

Dr. Fr. Herman: Čtyřicítka,
Čsl. divadlo, 1926

ZPRÁVY STOLETÍ

UŠI

Dále je nutno mít v paměti, že ucho (boltec), je prostoupeno krvinkami, které při hraní i vnitřní rozčilenosti způsobí rychlejší oběh krve a tím ucho značně zčervená. Zde nutno ucho zabarvit světlou barvou pleťovou. Toho nezapomeňme zvláště u postav s chorobným vzezřením. Ženy mají latůček boltece ušního zarůžovělý a proto jej přilícíme rumělkou. Slabě růžový boltec můžeme naznačit u postav nesmělých nebo naívek. Zarudlé uši ličíme u postav ve tváři rudých, neb rudě lícených, hlavně pak u venkovanů a lidí, jichž uši jsou mrazem spáleny, na jejich vyvýšeniny pak nanášíme světle červenou (rumělkou). Sytější růžové uši ličíme u postav představujících blázny neb hlupáky. Je-li třeba větší ušní boltec, pomááme si tmelem, který si předem upravíme do žádoucího tvaru a mastíkem přilepíme.

JAROSLAV PECHÁČEK:

Výtvarné umění divadelního líčení

9.00 hod. DISKUSNÍ KLUBY
jsou všechny umístěny
v budově ZDŠ na náměstí:

Klub pro členy porot I —
vedoucí Milan Trávníček
Klub pro členy porot II —
vedoucí Jaroslav Černý
Klub Východočeského
kraje — vedoucí Miloslav
Kučera

Klub pro metodiky osvětových domů I —
ved. Olga Lichardová

Klub pro metodiky osvětových domů II —
ved. Jaroslav Šindelář
Klub pro režiséry Kruhu
vítězných souborů —
ved. Leonard Walletzký
Klub pro ostatní režiséry
I — ved. dr. Z. Dopita
Klub pro ostatní režiséry
II — ved. Jarosl. Horan
VOLNÁ TRIBUNA se koná
rovněž v ZDŠ na náměstí
(střídavě vedou členové
hronovské poroty)
Seminář SČSP — učňovská
škola, Hronov

17.00 a 20.00 hod. Jiráskovo divadlo
Jihomoravské divadlo
Znojmo
Jerzy Broszkiewicz:
KONEC KNIHY VI.

19.30 hod. Uvítání souboru před div.
21.00 hod. ZK MAJ Slávie —
taneční večer

Upozorňujeme všechny zájemce o účast v diskusních klubech, že se mohou ještě dodatečně přihlásit přímo v jednotlivých místnostech ZDŠ před pondělním začátkem. Přístup na volné tribuny je neomezený. Kluby budou pracovat denně mimo čtvrtek, kdy je volný den.

Zítřka

ANKETA:

V průběhu celého festivalu budeme uveřejňovat divácké hodnocení jednotlivých představení. Diváci obdrží před každým představením hlasovací lístky na nichž je uvedeno pět hodnotících bodů:

- 1) nadšený
- 2) velmi spokojený
- 3) spokojený
- 4) nespokojený
- 5) zklamáný

Diváci podle stupně svého uspokojení se zhlédnutou inscenací vyznačí jeden bod z hodnotící stupnice. Jejich hlasy nakonec rozhodnou o udělení Ceny diváků 38. Jiráskova Hronova. Naš Zpravodaj bude denně uveřejňovat výsledky hlasování diváků. Celkové pořadí představení určí výpočet celkového průměru získaných hlasů podle stupnice kvalitativního uspokojení. Toto pořadí budete s námi rovněž sledovat na stránkách časopisu. Pro výpočet celkového průměru a zpracování hlasovacích lístků je vytvořena zvláštní skupina, kterou vedou pracovníci Krajského osvětového střediska z Hradce Králové.

Cílem hlasování je porovnat celkový názor diváků 38. Jiráskova Hronova s názory kritiky a hronovské poroty. Na hlasovacích lístečích je uveden další údaj, zda hlasující navštívil pouze jedno, více či všechna představení. Tyto údaje však nebudeme do denního zpravodajství zahrnovat, protože mají význam vnitřního šetření nikoli se odchyluje názor pravidelného návštěvníka a náhodného návštěvníka.

Po představení hry Člověk pro všechny bylo odpoledne a večer odevzdáno celkem 442 lístků s tímto hodnocením:

1) nadšený	81
2) velmi spokojený	152
3) spokojený	159
4) nespokojený	31
5) zklamáný	19

Celkové průměrné hodnocení 3,554 (výpočet je řízen tak, čím větší průměr tím vyšší kvalitativní stupeň).

● AUTOKLUB Hronov nabízí všem motoristům služby ve své autodílně na Padolí. V průběhu Jiráskova Hronova provádí v dílnách všechny drobné opravy, mytí i mazání vozů. Pracovní doba je od 10.00 — 12.00 hod. a odpoledne od 15.00 — 17.00 hod. včetně soboty. Budete-li potřebovat opravu mimo stanovenou dobu, zprostředkuje naše služby Informační služba na náměstí.

Zpravodaj 38. Jiráskova Hronova — Vydává
štáb 38. JH — Redakce: Petr Průša, Stanislav
Šrůtek — Fotografie: O. Pernica
Tiskne: MTZ 413, provoz Hronov